

АНАЛИЗ НА ФИЗИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ, ЗДРАВΟΣЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ И ДИСПАНСЕРНОТО НАБЛЮДЕНИЕ НА ДЕЦАТА ОТ ДЕТСКИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ГРАД СОФИЯ ЗА УЧЕБНАТА 2025/2026 ГОДИНА

В изпълнение на нормативните изисквания на Министерство на здравеопазването и съгласно разпоредбите на Наредба № 3 от 2000 г. за здравните кабинети в детските заведения и училищата, Столичната регионална здравна инспекция ежегодно извършва анализ на физическото развитие, здравословното състояние и диспансерното наблюдение на децата и учениците от организирания колективи на територията на град София.

Настоящият анализ е изготвен въз основа на данните, отразени в личните здравно-профилактични карти на децата и учениците за учебната 2025/2026 година. Информацията се попълва от общопрактикуващите лекари при извършване на профилактичните прегледи и съдържа сведения за физическото развитие, здравния статус и проведените профилактични дейности. Попълнените карти се предоставят на медицинските специалисти, работещи в здравните кабинети на детските заведения и училищата.

Чрез интернет страницата на Инспекцията е създадена организация медицинските специалисти от здравните кабинети към детски заведения и училища да ползват утвърдени от Министерството на здравеопазването бланки за обобщени данни, както и указания за попълването им. Обобщените данни се подават по електронен път или на хартиен носител в Инспекцията. За провеждането на Кампанията своевременно се уведомяват Дирекция „Здравеопазване“ към Столичната община и Регионалното управление на образованието – София-град.

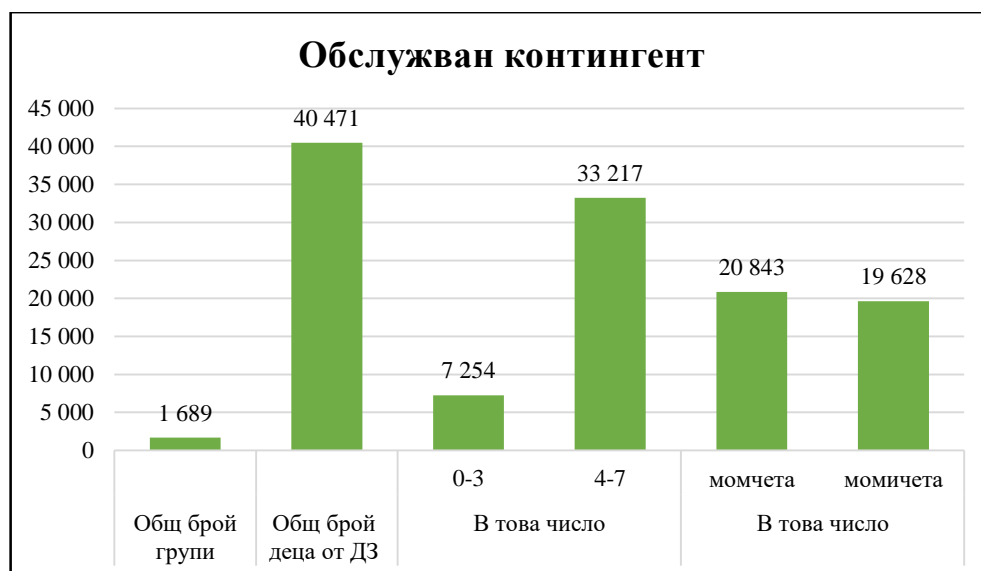
При разработването на анализа са използвани стандартизирани таблици за оценка на физическото развитие, здравословното състояние и диспансеризацията на децата и учениците, утвърдени от Министерството на здравеопазването. Обобщените данни за диспансеризацията на децата и учениците се събират съгласно списък, който не включва всички заболявания, подлежащи на диспансеризация, а само тези, които се срещат най-

често сред децата и учениците съгласно Наредба № 8 за профилактичните прегледи и диспансеризацията (обн. ДВ, бр. 92 и 93 от 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.18 от 17 февруари 2026 г.).

В анализа информацията за децата от детските ясли и детските градини, децата от подготвителните групи в училищата и учениците от I до XII клас е представена и разгледана самостоятелно по отделни възрастови групи. Показателите за заболяемост са изчислени на 1000 прегледани деца и ученици, което позволява проследяване на тенденциите и извършване на сравнителен анализ между отделните групи.

I. ДЕЦА, ПОСЕЩАВАЩИ ДЕТСКИ ЗАВЕДЕНИЯ

За учебната 2025/2026 година медицинските специалисти от **243 детски заведения (ДЗ)** са попълнили данни за 1 689 групи с 40 471 деца от 10 месеца до 6 години. Обхванатите ДЗ са с 29 повече спрямо предишната учебна година.

1. Физическо развитие, антропометрични данни

Физическото развитие се определя по антропометричните показатели за ръст и телесна маса (тегло), които се сравняват с нормите за съответната възраст и пол. При индивидуалната оценка на физическото развитие се оформят три групи: норма, рискова (разширена норма) и патологична (извън нормата).

1.1. Физическо развитие на децата по показател ръст

Измерен е ръстът на 39 580 деца (97,8% от общия брой). В норма са 88% от тях, а в рисковата група – 8,1%. Извън нормата, с много нисък ръст, са 2%, а с много висок ръст – 2%. В сравнение с предходната година относителният дял на децата в норма е с 1,2% по-нисък, тези в разширена група са с 0,3% повече, а тези в патологична група с

много нисък ръст са почти равни - с 0,5% повече. При децата с много висок ръст разликата е с 0,4% повече.

1.2. Физическо развитие на децата по показател телесна маса

На **38 891** деца или **96,1%** от общия брой е измерено телесното тегло. В норма са определени 87,4%, а в рисковата група – 9%. Извън нормата, с много ниско тегло, са 1,6%, а с много високо тегло – 2,1%. В сравнение с предходната година относителният дял на децата в норма е с 0,1% по-голям, тези в разширена група са с 0,3% по-малко, а тези в патологична група с много ниско тегло са с 0,1% повече и с много високо тегло – с 0,1% повече.

*Забележка: Индивидуалната оценка на ръста и телесната маса на всяко дете се определя по таблици за физическото развитие.

2. Физическа дееспособност на децата

Медицинските специалисти предоставят информация за резултатите от тестовете за физическа дееспособност, проведени на деца от 4 до 6 години в детските градини. Нормите за съответната възраст са покрили 29 029 (87,4%) деца, като относителният им дял спрямо общият брой деца, обхванати в анализа, в сравнение с предходната година, е по-нисък с 10,7%.

3. Здравословно състояние на децата

В таблицата за регистрирани заболявания и аномалии при профилактичните прегледи на децата, проведени от общопрактикуващите лекари в периода септември – декември 2025 г., са отразени новооткритите остри и хроничните заболявания. Регистрирани са общо 1 155 заболявания и аномалии при общо 19 122 прегледани деца – 60,4‰ заболяемост, която е с 6,8‰ по-ниска от предходната година. Относителният дял прегледани е 47,2% от общия брой – 40 471 деца.

3.1. Здравословно състояние на децата от 10 месеца до 3 години

При децата от 10 месеца до 3 години, които посещават детски ясли и яслени групи на детските градини, при профилактичните прегледи са регистрирани 170 заболявания при 4 076 прегледани деца, което представлява 41,7‰ заболяемост на децата в тази възрастова група. Най-голям е броят на регистрираните случаи с алергичен ринит – 36 бр. (относителен дял 21,2%) от всички регистрирани заболявания в тази възрастова група, следват смущения в зрението – 20 бр. (относителен дял 11,8%) и астма – 18 бр. (относителен дял 10,6%).

3.2. Здравословно състояние на децата от 4 до 6 години

През учебната 2025/2026 г. при децата от 4 до 6 години, посещаващи детските заведения, са открити 985 заболявания при 15 046 прегледани деца и заболяемост от 65,4‰. Водещите болести са: смущения в зрението с относителен дял 25,6% от болелите, алергичен ринит (9,5%), астма (9,1%).

Регистрирани заболявания и аномалии при профилактичните прегледи на децата от детските заведения за учебната 2025/2026 г.

Заболявания и аномалии	ш.	деца		
		всичко деца	0-3 год.	4-6 год.
а	б	1	2	3
Общ брой деца	0	40 471	7254	33 217
Общо прегледани деца	1	19 122	4076	15 046
Туберкулоза (А 15 - А 19)	2	0	0	0
Злокачествени новообразовани (С00-С96)	3	5	1	4
Болести на щитовидната жлеза (Е04-Е07)	4	4	1	3

Захарна болест (диабет) (E10)	5	15	1	14
Затлъстяване (E65-E68)	6	58	3	55
Болести на кръвта и кръвотворните органи (D50-D69)	7	12	5	7
Неврози (F40-F48)	8	1	0	1
Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (F95, F98)	9	9	0	9
Специфично забавяне в развитието (F84)	10	76	5	71
Олигофрения (F70-F79)	11	1	0	1
Детска церебрална парализа (G80)	12	24	3	21
Епилепсия (G40)	13	57	7	50
Нарушения на рефракцията и акомодацията (H52)	14	22	4	18
Смущения в зрението (H53)	15	272	20	252
Слепота и намалено зрение (H54)	16	67	1	66
Болести на ухото и на мастоидния израстък (H65-H93)	17	7	1	6
в т.ч. Глухота (H90)	18	5	0	5
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (I00-I09)	19	3	1	2
Хипертонична болест (I10-I15)	20	0	0	0
Хронични заболявания на тонзилите и аденоидна вегетация (J35)	21	54	7	47
Алергичен ринит (J30)	22	131	36	95
Пневмония (J12-J18)	23	27	6	21
Хроничен бронхит (J41-J44)	24	26	7	19
Астма (J45)	25	108	18	90
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26	2	0	2
Гастрит и дуоденит (K29)	27	8	1	7
Абдоминална херния (K40-K46)	28	4	0	4
Хроничен хепатит (B 18.1, B 18.8, K 73)	29	0	0	0
Остър и хроничен гломерулонефрит (N00-N08)	30	0	0	0
Остър и хроничен пиелонефрит (N10-N16)	31	2	1	1
Камъни в бъбрека и уретера (N20-N23)	32	3	0	3
Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (N91-94)	33	0	0	0
Артропатии и сродни заболявания (M00-M36)	34	4	0	4
Плоско стъпало, придобито (M21.4)	35	5	1	4
Гръбначни изкривявания (M40-M43)	36	1	0	1
Вродени аномалии (Q00-Q99)	37	29	7	22
в т.ч. на сърдечно съдовата система (Q20-Q27)	38	13	2	11
крипторхизъм (Q53)	39	1	0	1
Късни последици от травми и отравяния (T90-T95)	40	0	0	0
Други	41	118	33	85
Открити заболявания - всичко	42	1155	170	985

4. Диспансерно наблюдение

Съгласно изискванията на Наредба № 8 за профилактичните прегледи и диспансеризацията, децата с диагнози, които подлежат на диспансеризация, се водят от общопрактикуващите лекари. Резултатите от предоставените данни за заболяванията, които изискват диспансерно наблюдение, показват, че за учебната 2025/2026 година на

диспансерен отчет се водят 1 493 деца на възраст от 10 месеца до 6 години, т.е. 7,8% от тези, на които е направен профилактичен преглед.

На първо място от диспансеризираните през 2025/2026 са децата със слепота и намалено зрение – кодове H54.0-H50.7 от клас VII на окото и придатъците му по МКБ 10 (400 случая с относителен дял 26,8%, при 24,1% спрямо предходната година). Следват болести с алергична етиология от клас X болести на дихателната система, а именно: астма с преобладаващ алергичен компонент – 219 случая (14,7% относителен дял при 15,8% за предходната година) и алергичен ринит, причинен от полени – 169 случая – (относителен дял 11,3% при 15,6% за 2025/2026 г). При децата със слепота и намалено зрение се отбелязва повишение с 2,7% спрямо предходната година. При децата с астма понижението е 1,1%, а при алергичния ринит има 4,3% понижение. При клас V психични и поведенчески разстройства най-голям е относителният дял на децата с детски аутизъм – 9,8% от всички диспансеризирани.

Диспансерно наблюдение на деца от детските заведения за учебната 2025/2026 г.

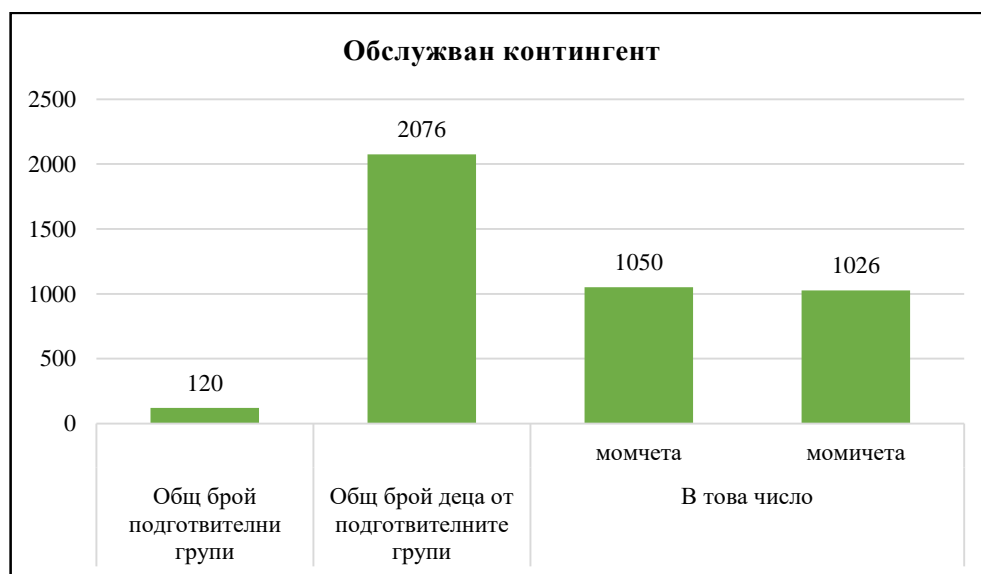
Код по МКБ 10	Заболявания, които изискват диспансерно наблюдение	Всичко деца
1	2	3
A15.0	Туберкулоза на белите дробове	0
B18.0-18.9	Хроничен вирусен хепатит В	0
C15-C26	Злокачествено новообразувание на храносмилателните органи	1
C38.1-C38.8	Злокачествено новообразувание на медиастинума	2
C41.0-C41.9	Злокачествено новообразувание на кости и ставен хрущял	1
C43.9	Злокачествен меланом на кожата	0
C50-C50.9	Злок. новообразувание на мл. жлеза	0
C56	Злок. новообразувание на яйчника	0
C62	Злокачествено новообразувание на тестиса	1
C64	Злокачествено новообразувание на бъбрека	2
C69.0-C69.9	Злокачествено новообразувание на окото	0
C71.0	Злокачествено новообразувание на главния мозък	2
C72.0	Злокачествено новообразувание на гръбначн. мозък	0
C81.0-C81.9	Болест на Hodgkin	1
C82-C85	Нехочкинов лимфом	0
C91.0-C95.1	Левкемия	5
D50.9	Желязонедоимъчна анемия, неуточнена	7
D56.9	Таласемия, неуточнена	15
D66	Вроден дефицит на фактор VIII	1
D67-D67.2	Хемофилия / с наследствен дефицит и др. фактори	4
D69.6	Тромбоцитопения, неуточнена	2
D81.9	Комбинирани имунодефицитни състояния, неуточнен	3
E03.0-E03.1	Вроден хипотиреоидизъм	4
E04.0	Нетоксична дифузна гуша	0

E05.0	Тиреотоксикоза с дифузна гуша	0
E06.3	Автоимунен тиреоидит	2
E10.9	Инсулинозависим диабет, без усложнения	34
E20.0	Идеопатичен хипопаратиреоидизъм	0
E23.2	Безвкусен диабет	3
E34.3	Нанизъм неклассифициран другаде	3
E79	Разстройства на обмяната на пурина и пиримидина	1
F20.6	Обикновена шизофрени	0
F32.0	Депресивен епизод (лека форма)	3
F44.0-F44.9	Дисоциативни (Конверсионни) разстройства	2
F48.8	Други уточнени невротични разстройства	49
F84.0	Детски аутизъм	146
F90	Хиперкинетични разстройства	9
G04.8	Постинфекциозен енцефалит	0
G35	Множествена склероза	
G40.0-G40.9	Епилепсия	103
G70.0	Миастения гравис	2
G71.0	Първични мускулни увреждания	2
G80.0-G80.9	Детска церебрална парализа	46
G83.0-G83.9	Други паралитични синдроми	6
G91.0-G91.9	Хидроцефалия	10
H26.0	Детска, юношеска и пресенилна катаракта	1
H35.0-H35.7	Други болести на ретината	16
H40.0-H40.9	Глаукома	2
H54.0-H50.7	Слепота и намалено зрение	400
H90	Глухота	9
I09.0	Други ревматични болести на сърцето	2
I10	Есенциална първична хипертония	0
J30.1	Алергичен ринит, причинен от полени	169
J41.0	Обикновен хроничен бронхит	41
J45.0	Астма с преобладаващ алергичен компонент	219
K25.9	Язва на стомаха, неуточнена като остра или хронична	5
K26.9	Язва на дванадесетопръстника, неуточнена	0
K50.0-K50.1	Болест на Crohn	3
K90.0	Цъолиакция	25
L40.0	Псориазис вулгарис	1
L51.0-L51.9	Еритема мултиформе	1
M08.0	Юношески ревматоиден артрит	5
M08.8	Други юношески артрити	9
M32.8	Други форми на дисеминиран Lupus erythematodes	4
M91-M92	Юношеска остеохондроза на таза, бедрена кост и др.	4
N03.0	Хроничен нефритен синдром	4
N04.0-N04.9	Нефрозен синдром	10
N18.9	ХБН	1
N20.0	Камъни в бъбрека	3

Q21.0	Междукамерен септален дефект	9
Q21.1	Междупредсърден септален дефект	5
Q21.2	Предсърднокамерен септален дефект	1
Q21.3	Тетралогия на Fallot	1
Q22.1	Вродена стеноза на клапата на белодр. артерия	2
Q23.0	Вродена стеноза на аортната клапа	1
Q24.8	Други уточнени вродени аномалии на сърцето	14
Q25.1	Коарктация на аортата	2
Q33.0-Q33.6	Вродени аномалии в развитието на бял дроб	3
Q39.0-Q39.6	Вродени аномалии на хранопровода	7
Q43.0-Q43.9	Други вродени аномалии на червата	6
Q61.1	Бъбречна поликистоза, инфантилен тип	2
Q62.0-Q62.8	Вродени нарушения на проходимостта на бъбр. легенче и аномалии на уретера	23
Q62.1	Атрезия и стеноза на уретера	7
Q 65.0	Вродена луксация на бедрото, едностранна	4
T90.0-T90.9	Последици от травми на главата	0
Общо	Диспансеризирани деца	1493

II. ДЕЦА, ПОСЕЩАВАЩИ ПОДГОТВИТЕЛНИ ГРУПИ В УЧИЛИЩАТА

Данни за физическото развитие и здравословното състояние на децата от подготвителните групи са предоставени от **71 училища** със 120 групи и 2 076 деца.

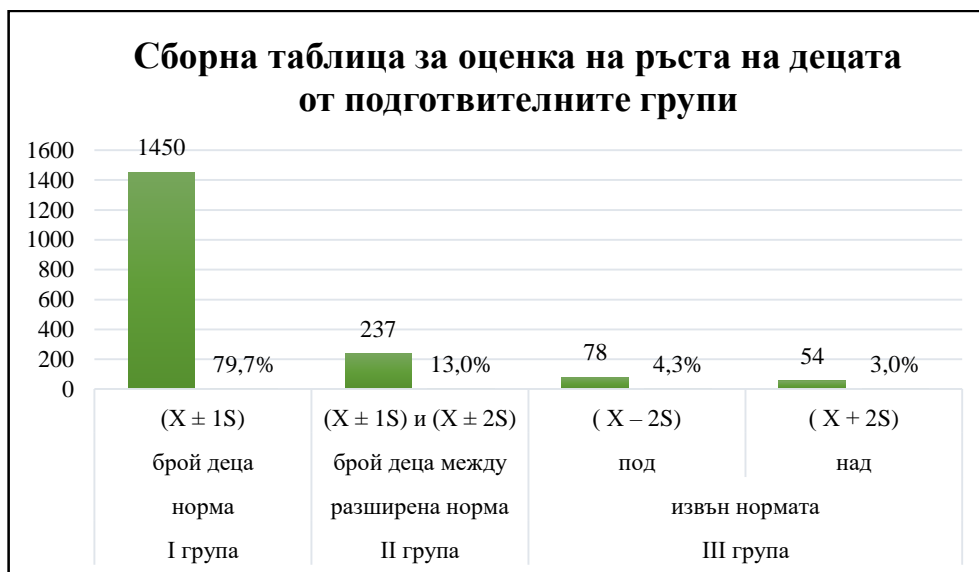

1. Физическо развитие, антропометрични данни

1.1. Физическо развитие на децата от подготвителните групи по показател ръст

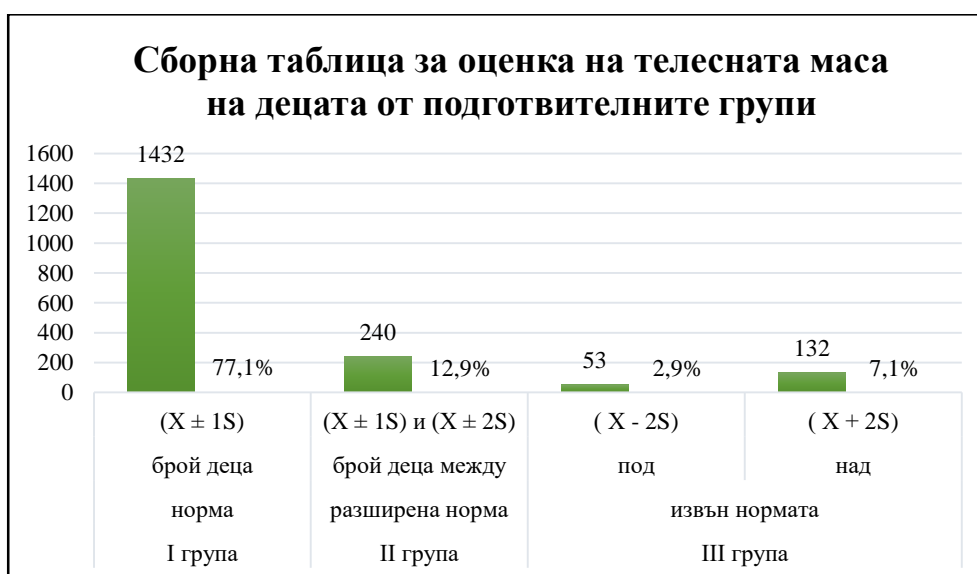
На 1 819 или 87,6% от децата в подготвителните групи е направена индивидуална оценка на ръста. От тях 79,7% са в норма, в рисковата група са 13%, извън нормата, с много нисък ръст, са 4,3% от измерените деца, а с много висок ръст – 3%. През настоящата година има промяна в показателите спрямо предходната: намален е с 0,8% делът на децата

в норма, този на децата от разширената група е увеличен с 2,1%, този на децата с много нисък е намален с 0,1%, а в относителният дял на децата с много висок ръст е намален с 1,2%.

1.2. Физическо развитие на децата от подготвителните групи по показател телесно тегло

На 1 857 или 89,5% от децата в подготвителните групи е измерена телесната маса. От тях 77,1% са в норма, а в рисковата група са 12,9%. Относителните дялове на децата с поднормено тегло и на тези със затлъстяване са съответно: 2,9% и 7,1%. Спрямо предходната година относителният дял на децата в норма е намалял с 4,4%, този от рисковата група е увеличен с 1,3%, този в групата с поднормено тегло е намалял с 0,3%, а в групата със затлъстяване се наблюдава значително увеличение – с 3,4% повече.

2. Физическа дееспособност на децата от подготовителните групи

От децата от подготовителните групи **1 483** или **71,4%** от общия брой са покрили тестовете за физическа дееспособност за съответната възраст. През настоящата година показателят е значително намалял – с 9,1% по-нисък спрямо 2024/2025 г.

3. Здравословно състояние

За 1 034 деца от подготовителните групи на училищата има представени здравно-профилактични карти. Това са 49,8% от децата, обхванати с анализа, или с 1,7% по-малко спрямо предходната година.

През учебната 2025/2026 година при профилактичните прегледи на децата от подготовителните групи са регистрирани общо 107 заболявания, или заболяемост 103,5%, което е с 52,4% по-малко спрямо предходната година. В структурата на заболяемостта водещи са специфично забавяне в развитието – 20 деца - относителен дял 18,7%, както и затлъстяване – 18 деца – относителен дял по 16,8%. Следват децата със слепота и намалено зрение, които са 13 – 12,1%. На четвърто място са диспансеризираните с епилепсия - 12 броя или 11,2%. През предходната година водещи заболявания са били: слепота и намалено зрение, алергичен ринит, затлъстяване и астма.

Регистрирани заболявания и аномалии при профилактичните прегледи на децата от подготовителните групи в училищата за учебната 2025/2026 г.

Регистрирани заболявания и аномалии за учебната 2025/2026 г.		
а	б	в
Общ брой деца	0	2076
Общо прегледани деца	1	1034
Туберкулоза (А 15 - А 19)	2	0
Злокачествени новообразования (С00-С96)	3	0
Болести на щитовидната жлеза (Е04-Е07)	4	0
Захарна болест (диабет) (Е10)	5	2
Затлъстяване (Е65-Е68)	6	18
Болести на кръвта и кръвотворните органи (D50-D69)	7	1
Неврози (F40-F48)	8	0
Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (F95, F98)	9	0
Специфично забавяне в развитието (F84)	10	20
Олигофрения (F70-F79)	11	0
Детска церебрална парализа (G80)	12	1
Епилепсия (G40)	13	12
Нарушения на рефракцията и акомодацията (H52)	14	5
Смущения в зрението (H53)	15	7
Слепота и намалено зрение (H54)	16	13
Болести на ухото и на мастоидния израстък (H65-H93)	17	1

в т.ч. Глухота (H90)	18	1
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (I00-I09)	19	1
Хипертонична болест (I10-I15)	20	0
Хронични заболявания на тонзилите и аденоиди (J35)	21	4
Алергичен ринит (J30)	22	9
Пневмония (J12-J18)	23	1
Хроничен бронхит (J41-J44)	24	1
Астма (J45)	25	4
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26	0
Гастрит и дуоденит (K29)	27	1
Абдоминална херния (K40-K46)	28	0
Хроничен хепатит (B 18.1, B 18.8, K 73)	29	0
Остър и хроничен гломерулонефрит (N00-N08)	30	0
Остър и хроничен пиелонефрит (N10-N16)	31	0
Камъни в бъбрека и уретера (N20-N23)	32	0
Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (N91-94)	33	0
Артропатии и сродни заболявания (M00-M36)	34	0
Плоско стъпало, придобито (M21.4)	35	2
Гръбначни изкривявания (M40-M43)	36	0
Вродени аномалии (Q00-Q99)	37	1
в т.ч. на сърдечно съдовата система (Q20-Q27)	38	0
крипторхизъм (Q53)	39	0
Късни последици от травми и отравяния (T90-T95)	40	1
Други	41	2
Открити заболявания - всичко	42	107

4. Диспансерно наблюдение

По данни на личните здравно-профилактични карти, постъпили при медицинските специалисти от здравните кабинети към училищата, на диспансерен отчет се водят 160 деца от подготвителните групи към училищата. Най-голям е относителният дял на диспансеризираните с алергичен ринит, причинен от полени – 15%. Следват тези със слепота и намалено зрение – 12,5% и на трето място са децата с детски аутизъм – 10,6%.

Диспансерно наблюдение на деца от подготвителните групи за учебната 2025/2026 г.

Код по МКБ 10	Заболявания, които изискват диспансерно наблюдение	Всичко деца
1	2	3
A15.0	Туберкулоза на белите дробове	0
B18.0-18.9	Хроничен вирусен хепатит В	0

C15-C26	Злокачествено новообразуване на храносмилателните органи	1
C38.1-C38.8	Злокачествено новообразуване на медиастинома	0
C41.0-C41.9	Злокачествено новообразуване на кости и ставен хрущял	0
C43.9	Злокачествен меланом на кожата	0
C50-C50.9	Злок. новообразуване на мл. жлеза	0
C56	Злок. новообразуване на яйчника	0
C62	Злокачествено новообразуване на тестиса	0
C64	Злокачествено новообразуване на бъбрека	0
C69.0-C69.9	Злокачествено новообразуване на окото	0
C71.0	Злокачествено новообразуване на главния мозък	0
C72.0	Злокачествено новообразуване на гръбначн. мозък	0
C81.0-C81.9	Болест на Hodgkin	0
C82-C85	Нехочкинов лимфом	0
C91.0-C95.1	Левкемия	0
D50.9	Желязонедеоимъчна анемия, неуточнена	1
D56.9	Таласемия, неуточнена	0
D66	Вроден дефицит на фактор VIII	2
D67-D67.2	Хемофилия / с наследствен дефицит и др. фактори	0
D69.6	Тромбоцитопения, неуточнена	0
D81.9	Комбинирани имунодефицитни състояния, неуточнен	0
E03.0-E03.1	Вроден хипотиреоидизъм	0
E04.0	Нетоксична дифузна гуша	0
E05.0	Тиреотоксикоза с дифузна гуша	0
E06.3	Автоимунен тиреоидит	0
E10.9	Инсулинозависим диабет, без усложнения	5
E20.0	Идеопатичен хипопаратиреоидизъм	0
E23.2	Безвкусен диабет	0
E34.3	Нанизъм неклассифициран другаде	0
E79	Разстройства на обмяната на пурина и пиримидина	0
F20.6	Обикновена шизофрения	0
F32.0	Депресивен епизод (лека форма)	1
F44.0-F44.9	Дисоциативни (Конверсионни) разстройства	5
F48.8	Други уточнени невротични разстройства	9
F84.0	Детски аутизъм	17
F90	Хиперкинетични разстройства	4
G04.8	Постинфекциозен енцефалит	0
G35	Множествена склероза	0
G40.0-G40.9	Епилепсия	12
G70.0	Миастения гравис	0
G71.0	Първични мускулни увреждания	1

G80.0- G80.9	Детска церебрална парализа	6
G83.0- G83.9	Други паралитични синдроми	0
G91.0- G91.9	Хидроцефалия	2
H26.0	Детска, юношеска и пресенилна катаракта	0
H35.0- H35.7	Други болести на ретината	2
H40.0- H40.9	Глаукома	0
H54.0- H50.7	Слепота и намалено зрение	20
H90	Глухота	8
I09.0	Други ревматични болести на сърцето	3
I10	Есенциална първична хипертония	1
J30.1	Алергичен ринит, причинен от полени	24
J41.0	Обикновен хроничен бронхит	6
J45.0	Астма с преобладаващ алергичен компонент	16
K25.9	Язва на стомаха, неуточнена като остра или хронична	0
K26.9	Язва на дванадесетопръстника, неуточнена	0
K50.0- K50.1	Болест на Crohn	0
K90.0	Цъолиакия	1
L40.0	Псориазис вулгарис	0
L51.0-L51.9	Еритема мултиформе	0
M08.0	Юношески ревматоиден артрит	1
M08.8	Други юношески артрити	1
M32.8	Други форми на дисеминиран Lupus erythematoses	0
M91-M92	Юношеска остеохондроза на таза, бедрена кост и др.	4
N03.0	Хроничен нефритен синдром	0
N 04.0- N04.9	Нефрозен синдром	0
N18.9	ХБН	0
N20.0	Камъни в бъбрека	0
Q21.0	Междукамерен септален дефект	1
Q21.1	Междупредсърден септален дефект	2
Q21.2	Предсърднокамерен септален дефект	0
Q21.3	Тетралогия на Fallot	0
Q22.1	Вродена стеноза на клапата на белодр. артерия	0
Q23.0	Вродена стеноза на аортната клапа	1
Q24.8	Други уточнени вродени аномалии на сърцето	1
Q25.1	Коарктация на аортата	0
Q33.0- Q33.6	Вродени аномалии в развитието на бял дроб	2
Q39.0- Q39.6	Вродени аномалии на хранопровода	0
Q43.0- Q43.9	Други вродени аномалии на червата	0
Q61.1	Бъбречна поликистоза, инфантилен тип	0

Q62.0- Q62.8	Вродени нарушения на проходимостта на бъбр. легенче и аномалии на уретера	0
Q62.1	Атрезия и стеноза на уретера	0
Q 65.0	Вродена луксация на бедрото, едностранна	0
T90.0-T90.9	Последици от травми на главата	0
Общо	Диспансеризирани деца	160

III. УЧЕНИЦИ ОТ I–XII КЛАС

Медицинските специалисти са предоставили данни за 5 435 паралелки със 124 402 ученика от **222 училища**, което в сравнение с предходната година е с 11 училища повече.

1. Физическо развитие, антропометрични данни

1.1. Физическо развитие на учениците по показателя ръст

Измерен е ръстът на общо 119 223 ученика (95,8% от общия брой). Най-голям е относителният дял на учениците от двата пола и двете възрасти, които са в норма:

- Момчета от 7 до 14 години – 81,1%;
- Момичета от 7 до 14 години – 80,7%;
- Момчета от 15 до 18 години – 77,7%;
- Момичета от 15 до 18 години – 76,9%.

В рисковата група общо момчета и момичета са:

- от 7 до 14 – 13,9%;
- от 15 до 18 – 14,7%.

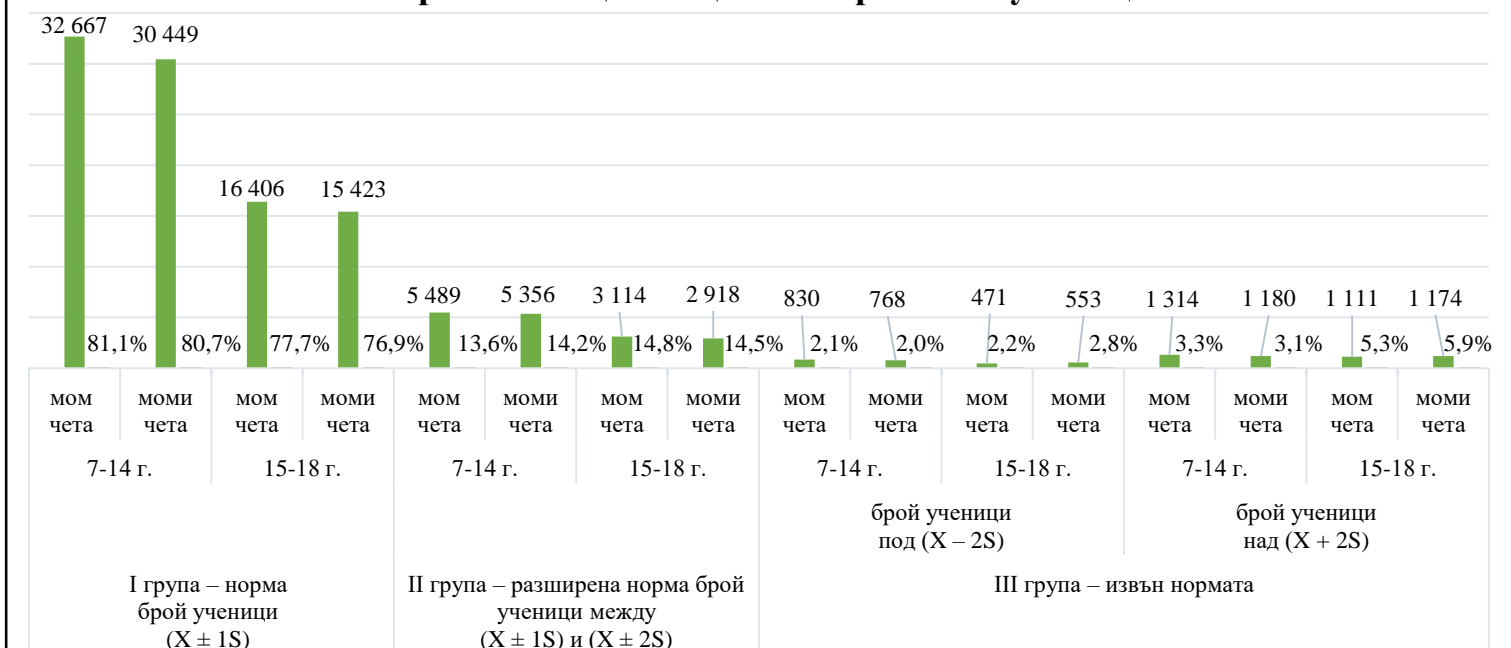
Относителните дялове на учениците с поднормено тегло са:

- 7 – 14-годишни – 2,1%;
- 15 – 18-годишни – 2,5%.

Относителните дялове на учениците с наднормено тегло са:

- 7 – 14-годишни – 3,2%;
- 15 – 18-годишни – 5,6%.

Сборна таблица за оценка на ръста на учениците

1.2. Физическо развитие на учениците по показателя телесна маса

Телесното тегло е измерено на 118 707 ученика (95,4% от общия брой ученици, обхванати в анализа). В норма са относителните дялове на:

- Момчета от 7 до 14 години – 79,9%;
- Момичета от 7 до 14 години – 80,1%;
- Момчета от 15 до 18 години – 79,9%;
- Момичета от 15 до 18 години – 76,6%.

В рисковата група общо момчета и момичета са:

- от 7 до 14 години – 13,6%;
- от 15 до 18 години – 13,8%.

Относителните дялове на учениците с поднормено тегло са:

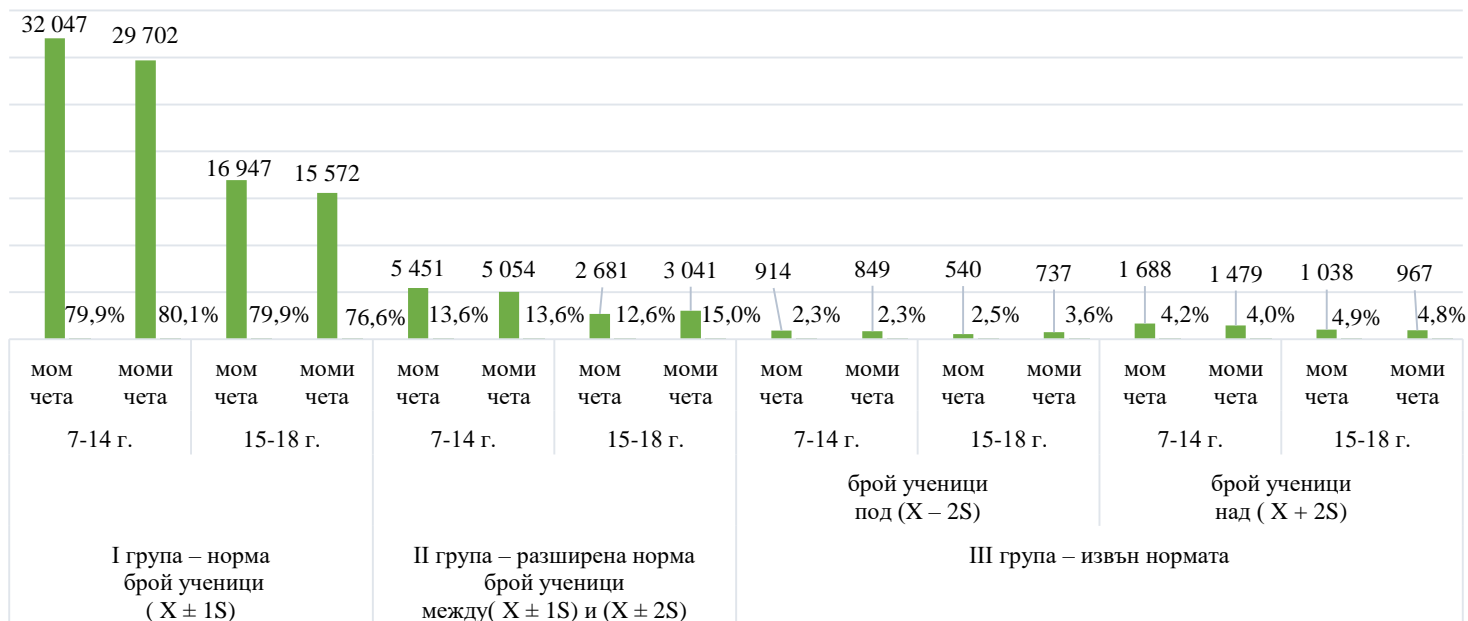
- 7-14-годишни – 2,4%;
- 15-18-годишни – 3,1%.

Относителните дялове на учениците с наднормено тегло са:

- 7 – 14-годишни – 4,1%;
- 15 – 18-годишни – 4,9%.

В патологичната група с наднормено тегло при момчетата и момичетата и от двете възрасти са с изравнени относителни дялове, като във възрастовата група 15 - 18 години показателят при момичетата е по-висок с 1,1%.

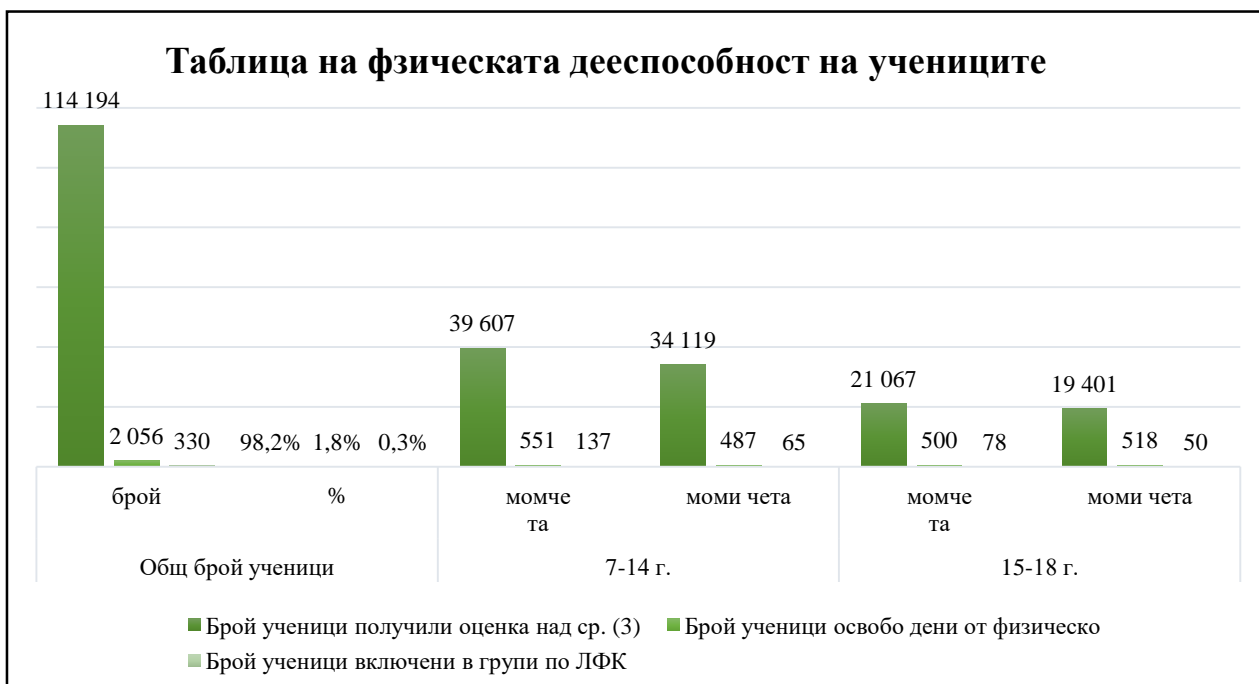
Сборна таблица за оценка на теглото на учениците

2. Физическа дееспособност на учениците

С измерване на физическата дееспособност са обхванати 116 250 ученика от I–XII клас. Това е 93,4% от общия брой, обхванати с анализа. От тях 98,2% са покрили тестовете за физическа дееспособност. Освободени от часовете по физическо възпитание са 2 056 ученици или 1,8%, което е с 0,1% по-малко спрямо 2024/2025 г. Относителният дял на учениците, включени в групи по лечебна физкултура, е 0,3% - същият като предходната година.

Таблица на физическата дееспособност на учениците

3. Здравословно състояние

Общо 76 344 ученика са предоставили здравно-профилактични карти – 77,1% от регистрираните, което е с 10,5% повече от предходната година. Успоредно с общите данни е предоставена и информация за учениците от първи, седми и десети клас. Информацията за регистрираните заболявания при тях се предоставя отделно предвид факта, че тези възрасти имат специфични характеристики през детско-юношеския период от развитието на индивида.

За учебната 2025/2026 г. са регистрирани общо 8 064 заболявания – заболеваемост 105,6‰.

Анализът на резултатите от профилактичните прегледи показва, че най-голям е броят на учениците от всички възрасти със затлъстяване – 1 636 (21,4‰ заболеваемост) което представлява 20,3% от регистрираните заболявания. Показателят се увеличава с 0,3% от заболяванията спрямо предходната година. Затлъстяването се задържа като основен проблем в ученическата възраст. През настоящата година с най-висока честота са случаите със затлъстяване в VII клас – 22,1%.

Нарушенията на рефракцията и акомодацията минава на второ място с относителен дял 9% от регистрираните заболявания, като най-голяма е честотата му в VII клас – 10%. На трето място в структурата на заболеваемостта е алергичният ринит с общо 667 случая с относителен дял 8,3%. Най-голяма честота на алергичния ринит има при учениците от X клас.

Броят на подадените ученици от първи клас е 7 640, като 61,9% са предоставили здравно-профилактични карти. Това е с 18,2% по-малко от предходната година.

Регистрирани са 747 заболявания, което представлява заболеваемост от 158,1‰.

Водещи са смущенията в зрението – 98 случая или 13,1%, следвано от затлъстяването – 91 случая или 12,2% и на трето място е специфичното забавяне в развитието – 85 случая или 11,4%.

Броят на регистрираните ученици от VII клас е 7 356, като 68,5% са предоставили здравно-профилактични карти - 13,9% по-малко от предходната година. Регистрирани са 941 заболявания, което представлява заболеваемост от 186,7‰ – по-висока от предходната година - с 65,9‰. В структурата на заболеваемостта на първо място е затлъстяването с относителен дял от 22,1%, следвано от смущения в зрението – 10,6%. На трето място са нарушенията на рефракцията и акомодацията с 10% относителен дял.

Регистрираните ученици от X клас са 7 395, като 62,4% от тях са предоставили здравно-профилактични карти - с 16,9% повече от предходната година. Заболеваемостта е 181,7‰. В структурата на заболеваемостта на първо място е затлъстяването с

относителен дял 22,2%, следвано от алергичен ринит и смущения в зрението - 9,8% и на трето място са нарушенията на рефракцията и акомодацията с относителен дял 7,8%.

**Регистрирани заболявания и аномалии при профилактичните прегледи на
учениците в училищата за учебната 2025/2026 г.**

Заболявания и аномалии	ш.	ученици всичко I-XII кл	I клас	VII клас	X клас
а	б	1	2	3	4
Общ брой ученици	0	99 004	7640	7356	7395
Общо прегледани ученици	01	76 344	4 726	5 041	4 611
Туберкулоза (А 15 - А 19)	02	2	0	0	1
Злокачествени новообразованиа (С00-С96)	03	33	7	6	4
Болести на щитовидната жлеза (Е04-Е07)	04	81	2	10	12
Захарна болест (диабет) (Е10)	05	210	16	22	35
Затлъстяване (Е65-Е68)	06	1 636	91	208	186
Болести на кръвта и кръвотворните органи (D50-D69)	07	94	10	9	22
Неврози (F40-F48)	08	108	2	7	15
Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (F95, F98)	09	36	6	5	1
Специфично забавяне в развитието (F84)	10	565	85	38	44
Олигофрения (F70-F79)	11	42	3	2	3
Детска церебрална парализа (G80)	12	171	15	23	14
Епилепсия (G40)	13	269	48	38	27
Нарушения на рефракцията и акомодацията (H52)	14	729	42	94	65
Смущения в зрението (H53)	15	665	98	100	82
Слепота и намалено зрение (H54)	16	352	31	35	24
Болести на ухото и на мастоидния израстък (H65-H93)	17	10	3	1	1
в т.ч. Глухота (H90)	18	221	17	14	19
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (I00-I09)	19	13	1	1	1
Хипертонична болест (I10-I15)	20	27	1	3	4
Хронични заболявания на тонзилите и аденоидна вегетация (J35)	21	76	5	6	1
Алергичен ринит (J30)	22	667	72	69	82
Пневмония (J12-J18)	23	17	2	2	4
Хроничен бронхит (J41-J44)	24	88	15	19	6
Астма (J45)	25	564	61	64	44
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26	2	0	0	0
Гастрит и дуоденит (K29)	27	35	5	4	4
Абдоминална херния (K40-K46)	28	12	0	0	1
Хроничен хепатит (В 18.1, В 18.8, К 73)	29	3	0	0	0
Остър и хроничен гломерулонефрит (N00-N08)	30	6	3	0	3
Остър и хроничен пиелонефрит (N10-N16)	31	23	6	5	5
Камъни в бъбрека и уретера (N20-N23)	32	11	0	0	2

Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (N91-94)	33	9	0	1	2
Артропатии и сродни заболявания (M00-M36)	34	84	8	9	15
Плоско стъпало, придобито (M21.4)	35	198	7	20	22
Гръбначни изкривявания (M40-M43)	36	373	15	40	38
Вродени аномалии (Q00-Q99)	37	112	20	13	9
в т.ч. на сърдечно съдовата система (Q20-Q27)	38	87	6	10	9
крипторхизъм (Q53)	39	5	0	1	0
Късни последици от травми и отравяния (T90-T95)	40	54	0	0	5
Други	41	687	67	87	54
Открити заболявания - всичко	42	8 064	747	941	838

4. Диспансерно наблюдение на учениците

Общо 5 448 ученици от I-XII клас са със заболявания, които подлежат на диспансерно наблюдение. Относителният дял на диспансеризираните е 7,1% от учениците, представили здравно-профилактични карти.

Най-голям е броят на учениците с астма с преобладаващ алергичен компонент - 733 случая, което представлява 13,5% от диспансеризираните. Абсолютният брой на учениците с астма с преобладаващ алергичен компонент във възрастта от 7 до 14 г. е 2,1 пъти по-голям от същия във възрастта 15 – 18 г. В по-малката възраст броят на момчетата е по-голям от този на момичетата. При по-големите броят на момчетата също преобладава пред този на момичетата - с 35 повече.

На второ място е броят на учениците с алергичен ринит, причинен от полени – 611 случая, което е 11,2% от диспансеризираните. Абсолютният брой на учениците с алергичен ринит, причинен от полени, във възрастта от 7 до 14 години е 2,3 пъти по-голям от същия в горната училищна възраст. По-високата честота на случаите е сред момчетата в сравнение с момичетата и в двете възрастови групи.

На трето място са учениците с детски аутизъм - 610. Техният относителен дял е 11,2%. Съотношението между двете възрастови групи е 3,1 пъти повече за по-малката група. Броят на момчетата във възрастта от 7 до 14 години е най-голям за двете възрастови групи.

От всичките случаи на болести от най-често подлежащите на диспансерно наблюдение, броят на диспансеризираните момчета и в двете сравнявани възрастови групи е по-голям от този на диспансеризираните момичета.

Диспансерно наблюдение на учениците от училищата за учебната 2025/2026 г.

Заболявания, които изискват диспансерно наблюдение	7-14 г.		15-18 г.	
	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета
2	3	4	5	6

Туберкулоза на белите дробове	0	0	1	1
Хроничен вирусен хепатит В	0	0	2	0
Злокачествено новообразуване на храносмилателните органи	0	0	0	0
Злокачествено новообразуване на медиастинума	0	0	0	0
Злокачествено новообразуване на кости и ставен хрущял	0	0	0	1
Злокачествен меланом на кожата	0	0	0	0
Злок. новообразуване на мл. жлеза	0	0	0	0
Злок. новообразуване на яйчника	0	0	0	0
Злокачествено новообразуване на тестиса	0	0	0	0
Злокачествено новообразуване на бъбрека	1	0	1	0
Злокачествено новообразуване на окото	2	0	4	2
Злокачествено новообразуване на главния мозък	1	5	3	4
Злокачествено новообразуване на гръбнач. мозък	2	0	2	3
Болест на Hodgkin	1	1	5	0
Нехочкинов лимфом	0	0	0	0
Левкемия	6	6	8	6
Желязонеодоимъчна анемия, неуточнена	10	13	7	39
Таласемия, неуточнена	18	15	5	12
Вроден дефицит на фактор VIII	0	1	3	1
Хемофилия / с наследствен дефицит и др. фактори	4	0	1	2
Тромбоцитопения, неуточнена	6	4	0	3
Комбинирани имунодефицитни състояния, неуточнен	5	1	1	0
Вроден хипотиреоидизъм	8	6	2	8
Нетоксична дифузна гуша	0	1	2	4
Тиреотоксикоза с дифузна гуша	0	2	0	4
Автоимунен тиреоидит	3	10	5	11
Инсулинозависим диабет, без усложнения	75	54	62	44
Идеопатичен хипопаратиреоидизъм	4	1	7	3
Безвкусен диабет	5	3	1	5
Нанизъм неклассифициран другаде	1	5	5	0
Разстройства на обмяната на пурина и пиримидина	0	0	1	0
Обикновена шизофрения	1	0	1	0
Депресивен епизод (лека форма)	2	2	4	11
Дисоциативни (Конверсионни) разстройства	19	12	4	4
Други уточнени невротични разстройства	213	106	93	44
Детски аутизъм	334	128	92	56
Хиперкинетични разстройства	38	12	8	4

Постинфекциозен енцефалит	2	0	0	0
Множествена склероза	0	1	2	2
Епилепсия	185	103	71	47
Миастения гравис	2	2	0	5
Първични мускулни увреждания	8	8	3	3
Детска церебрална парализа	93	57	39	28
Други паралитични синдроми	3	1	4	2
Хидроцефалия	35	20	10	4
Детска, юношеска и пресенилна катаракта	5	7	0	2
Други болести на ретината	83	49	20	25
Глаукома	23	12	2	1
Слепота и намалено зрение	184	165	50	57
Глухота	18	88	44	14
Други ревматични болести на сърцето	4	1	2	0
Есенциална първична хипертония	8	6	12	7
Алергичен ринит, причинен от полени	225	199	108	79
Обикновен хроничен бронхит	30	31	163	60
Астма с преобладаващ алергичен компонент	307	191	135	100
Язва на стомаха, неуточнена като остра или хронична	1	2	1	5
Язва на дванадесетопръстника, неуточнена	1	2	0	0
Болест на Crohn	4	2	2	0
Цъолиакия	8	18	2	8
Псориазис вулгарис	2	3	2	4
Еритема мултиформе	0	0	0	0
Юношески ревматоиден артрит	13	25	2	10
Други юношески артрити	5	11	12	15
Други форми на дисеминиран Lupus erythematodes	1	0	0	4
Юношеска остеохондроза на таза, бедрена кост и др.	2	5	9	12
Хроничен нефритен синдром	8	1	3	2
Нефрозен синдром	9	2	1	4
ХБН	1	2	2	1
Камъни в бъбрека	2	4	1	3
Междукамерен септален дефект	12	5	6	1
Междупредсърден септален дефект	5	7	1	1
Предсърднокамерен септален дефект	0	0	0	1
Тетралогия на Fallot	2	4	1	1
Вродена стеноза на клапата на белодр. артерия	0	0	0	1
Вродена стеноза на аортната клапа	4	6	6	5
Други уточнени вродени аномалии на сърцето	17	13	14	17
Коарктация на аортата	3	4	0	0

Вродени аномалии в развитието на бял дроб	3	0	0	1
Вродени аномалии на хранопровода	4	3	1	0
Други вродени аномалии на червата	3	3	0	1
Бъбречна поликистоза, инфантилен тип	0	3	0	0
Вродени нарушения на проходимостта на бър. легенче и аномалии на уретера	13	3	3	2
Атрезия и стеноза на уретера	2	0	0	1
Вродена луксация на бедрото, едностранна	1	5	3	4
Последици от травми на главата	1	2	0	4
Диспансеризирани ученици	2101	1464	1067	816

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Таблиците, които постъпват в Столичната РЗИ от медицинските специалисти в здравните кабинети към детските заведения и училищата, продължават да бъдат основен източник на информация за оценка на физическото развитие и здравословното състояние на децата и учениците. Въпреки наблюдаваното увеличение на обхвата на част от отчетните дейности, събираемостта на данните остава по-ниска от броя на функциониращите детски заведения и училища, а при част от представените формуляри продължават да се установяват непълноти и неточности, които могат да окажат влияние върху достоверността на обобщените резултати.

Анализът на данните за учебната 2025/2026 година показва, че при по-голямата част от децата и учениците се запазват добри показатели за физическо развитие. При децата, посещаващи детски заведения, над 87% от изследваните са с показатели за ръст и телесна маса в нормални граници за съответната възраст.

Същевременно се наблюдават неблагоприятни тенденции при децата от подготвителните групи в училищата. Относителният дял на децата с тегло в норма намалява, а дялът на децата със затлъстяване нараства от 3,7% през предходната учебна година до 7,1% през настоящата, което представлява почти двукратно увеличение.

Особено тревожен е спадът на физическата дееспособност при децата от подготвителните групи. Дялът на покрилите нормативите за съответната възраст намалява от 79,8% на 71,4%, което е индикатор за недостатъчна двигателна активност и необходимост от целенасочени мерки за повишаване на физическата активност още в предучилищна възраст.

При учениците от I–XII клас физическата дееспособност остава на много добро ниво, като 98,2% от обхванатите ученици покриват тестовете за физическа дееспособност. Дялът на учениците, освободени от часовете по физическо възпитание,

остава нисък, а броят на включените в групи по лечебна физкултура се запазва без съществена промяна.

Положителна тенденция е отчетеното намаляване на заболяемостта при децата от подготвителните групи, както и при децата в детските заведения. Въпреки това водещи позиции в структурата на заболяемостта продължават да заемат заболяванията, свързани със зрението, алергичният ринит, астмата, затлъстяването и нарушенията в развитието.

Анализът на данните за учениците показва, че затлъстяването продължава да бъде водещ здравен проблем сред училищната популация, като заема първо място в структурата на регистрираните заболявания. Значителен остава и дялът на заболяванията, свързани със зрението и алергичните заболявания на дихателната система.

Продължава да се наблюдава по-висок относителен дял на децата и учениците с показатели за ръст и телесна маса над нормата в сравнение с тези под нормата, което потвърждава тенденцията към увеличаване на случаите на свръхтегло и затлъстяване сред подрастващите.

При диспансерното наблюдение най-висок относителен дял продължават да заемат децата със слепота и намалено зрение, астма и алергичен ринит, което потвърждава необходимостта от продължаване на профилактичните дейности в тези направления.

Препоръки за подобряване на здравословното състояние на децата и учениците и повишаване качеството на отчетните данни:

- Стриктно да се спазват указанията на Столичната РЗИ за провеждане на дейности по промоция на здравето и профилактика на болестите сред децата и учениците.
- Да се засилят инициативите за повишаване на физическата активност в детските заведения и училищата чрез разнообразни форми на спорт и двигателни дейности, насочени към ограничаване на заседналият начин на живот.
- Да се насърчава здравословното хранене чрез системна работа с деца, родители и педагогически специалисти с цел превенция на наднорменото тегло и затлъстяването.
- Да се увеличат възможностите за занимания на открито, закаляване и участие в организирани спортни дейности.
- Да се разширява обхватът на групите за лечебна физкултура и коригираща гимнастика за деца и ученици с установени отклонения във физическото развитие.

С уважение,

18.6.2026 г.

Х ИВАЙЛО ГИЗДОВ

ИВАЙЛО ГИЗДОВ

Държавен здравен инспектор

Signed by: Ivaylo Lyubomirov Gizdov